

HƯỚNG DẪN HOẠT ĐỘNG CHUYÊN MÔN
MÔN TIN HỌC CẤP THPT, NĂM HỌC 2019 – 2020

Căn cứ Công văn số 3828/SGDDĐT-GDPT ngày 04/9/2019 của Sở GDĐT Hà Nội về việc hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ năm học 2019 - 2020 cấp THPT, đề nghị các trường THPT trên địa bàn thành phố Hà Nội thực hiện các hoạt động chuyên môn cụ thể như sau:

1. Thực hiện kế hoạch giáo dục

- Trên cơ sở đảm bảo chuẩn kiến thức, kỹ năng và thái độ của cấp THPT trong chương trình giáo dục phổ thông hiện hành và hướng dẫn điều chỉnh nội dung dạy học tại công văn số 5842/BGDĐT-VP ngày 01/9/2011, phòng GDĐT tăng cường giao quyền chủ động cho các trường THPT xây dựng và thực hiện kế hoạch giáo dục định hướng phát triển năng lực HS của mỗi trường theo hướng tinh giản để tăng cường kỹ năng vận dụng kiến thức, phù hợp với điều kiện thực tế của nhà trường và khả năng học tập của HS, theo khung thời gian 37 tuần thực học (học kỳ I: 19 tuần, học kỳ II: 18 tuần), đảm bảo thời gian kết thúc học kỳ I, năm học thống nhất toàn thành phố (theo Quyết định số 3853/QĐ-UBND ngày 31/7/2018 của UBND Thành phố về việc ban hành Kế hoạch thời gian năm học đối với giáo dục mầm non, giáo dục phổ thông và giáo dục thường xuyên năm học 2018 – 2019 trên địa bàn thành phố Hà Nội), có đủ thời lượng dành cho luyện tập, ôn tập, thí nghiệm, thực hành, tổ chức hoạt động trải nghiệm sáng tạo và kiểm tra định kỳ. Kế hoạch giáo dục của nhà trường *phải báo cáo và được phòng GDĐT xác nhận* trước khi thực hiện và là căn cứ để kiểm tra, giám sát trong quá trình thực hiện.

- Tiếp tục triển khai thực hiện Công văn 4612/BGDĐT-GDTrH ngày 03/10/2017 hướng dẫn thực hiện chương trình giáo dục phổ thông hiện hành theo định hướng phát triển năng lực và phẩm chất HS từ năm học 2017-2018 (có hướng dẫn bổ sung tại Công văn 5131/GDĐT-GDTrH ngày 01/11/2017), trong đó tập trung vào các nội dung:

+ Tiếp tục tinh giản những nội dung dạy học vượt quá mức độ cần đạt về kiến thức, kỹ năng của chương trình giáo dục phổ thông hiện hành; điều chỉnh để tránh trùng lặp nội dung giữa các môn học, hoạt động giáo dục.

+ Xây dựng kế hoạch giáo dục của môn học, hoạt động giáo dục phù hợp với điều kiện thực tế của nhà trường theo hướng sắp xếp lại các tiết học trong sách giáo khoa nhằm tạo thuận lợi cho việc áp dụng các phương pháp và kỹ thuật dạy học tích cực; Kế hoạch dạy học của tổ/nhóm chuyên môn, GV phải được lãnh đạo nhà trường phê duyệt trước khi thực hiện, được phòng GDĐT xác nhận và là căn cứ để kiểm tra, giám sát trong quá trình thực hiện.

+ Quá trình xây dựng và thực hiện kế hoạch giáo dục của tổ/nhóm chuyên môn được thực hiện theo hướng dẫn tại Công văn số 10801/SGDDĐT-GDTrH ngày 31/10/2014 của Sở GDĐT Hà Nội.

Lưu ý:

Đối với các Chương trình GD nhà trường như “chương trình Tin học quốc tế MOS”, ... nếu giáo viên có sử dụng các tài liệu bổ trợ, tài liệu tham khảo, phần mềm bổ

trợ dạy học, ... thì các tài liệu này là tài liệu được phép xuất bản, lưu hành tại Việt Nam (không sử dụng tài liệu photocopy) để dạy học, nhà trường phải công bố rõ với người học về Mục đích của Chương trình “Tin học quốc tế MOS”, cam kết đầu ra, ... để người học chọn đăng ký học. Các tài liệu hỗ trợ, tài liệu tham khảo, phần mềm hỗ trợ dạy học, ... được sử dụng là tài liệu đã được thẩm định cho phép sử dụng. Đặc biệt phải được sự đồng thuận của Cha mẹ học sinh và học sinh.

2. Đổi mới phương pháp dạy học, hình thức tổ chức dạy học

Tiếp tục thực hiện đổi mới phương pháp dạy học triệt để hơn, sâu rộng hơn đến từng giáo viên. Cụ thể:

a. Đổi mới phương pháp dạy học

- Quan tâm đến việc đổi mới phương pháp dạy học tin học theo hướng tiếp cận năng lực. Định hướng về mặt phương pháp dạy học trong môn tin học bao gồm:

- Áp dụng các phương pháp dạy học tích cực để trang bị ba mạch kiến thức kiến thức cốt lõi: Khoa học máy tính, Công nghệ thông tin và truyền thông và Học vấn số hóa phổ dụng nhằm phát triển năng lực tin học cho học sinh.

- Kết hợp dạy lý thuyết với thực hành, khuyến khích làm dự án, bài tập; yêu cầu học sinh làm ra sản phẩm số của cá nhân và của nhóm bạn học trong và ngoài trường.

- Khai thác phần cứng, phần mềm, nguồn tài liệu, học liệu có trên Internet và các thiết bị kỹ thuật số để dạy học. Ngoài ra, cần khai thác các nội dung đọc thêm về lịch sử vấn đề, về ứng dụng kiến thức bài học trong cuộc sống, trong học tập, về các thành tựu mới của công nghệ kỹ thuật số trong cách mạng công nghiệp lần thứ tư, kích thích học sinh tự khám phá, tự học.

- Một số chủ đề liên quan trực tiếp đến lập luận, suy diễn logic, tư duy thuật toán và giải quyết vấn đề có thể được dạy học không nhất thiết phải có máy tính.

b. Đổi mới hình thức tổ chức dạy học

- Về lựa chọn phần cứng và phần mềm: Các cơ sở giáo dục cần quan tâm đầu tư để phòng máy tính được kết nối mạng và Internet. Các trường có điều kiện nên trang bị thêm các thiết bị kỹ thuật số hiện đại như máy ảnh số, máy tính bảng, thiết bị thông minh (điện thoại thông minh, robot giáo dục,...). Với những trường chưa đủ điều kiện, có thể thu thập hình ảnh các thiết bị đó trên mạng để giới thiệu cho học sinh.

- Về phần mềm mã nguồn đóng và mã nguồn mở: (i) Đối với hệ điều hành, bộ công cụ văn phòng và các phần mềm khác: chỉ yêu cầu mức độ cần đạt mà không xác định bắt buộc sử dụng phần mềm cụ thể nào; không phân biệt là mã nguồn mở hay mã nguồn đóng. Khuyến khích lựa chọn các phiên bản mới, thông dụng và miễn phí; (ii) Các phần mềm học tập, vui chơi giải trí: khuyến khích giáo viên chủ động khai thác, lựa chọn nguồn tài nguyên ở các kho học liệu số trên Internet.

- Về thiết bị thực hành:

Dưới đây là đề xuất yêu cầu tối thiểu về trang thiết bị cần có để đảm bảo chuẩn bị cho việc dạy và học theo chương trình phổ thông mới môn Tin học.

+ Phòng máy tính của nhà trường phải được kết nối Internet và nối mạng LAN.

+ Các máy tính để bàn cần có cấu hình đáp ứng cài đặt được các hệ điều hành và phần mềm thông dụng, có loa, tai nghe, micro, camera. Cần đảm bảo trong giờ học thực

hành số lượng tối đa học sinh sử dụng chung một máy tính ở tiểu học là 3, ở trung học cơ sở là 2 và ở trung học phổ thông là 1 học sinh.

+ Mỗi phòng học tin học (cả lý thuyết và thực hành) cần có một máy chiếu.

+ Phần mềm: các máy tính của nhà trường cần được cài đặt hệ điều hành và các phần mềm ứng dụng có bản quyền, mã nguồn mở hoặc miễn phí.

3. Đổi mới kiểm tra và đánh giá.

- Giao quyền chủ động cho các trường và GV trong việc kiểm tra, đánh giá thường xuyên và đánh giá định kỳ. Chỉ đạo và tổ chức chặt chẽ, nghiêm túc, đúng quy chế ở tất cả các khâu ra đề, coi, chấm và nhận xét, đánh giá HS trong việc thi và kiểm tra; đảm bảo thực chất, khách quan, trung thực, công bằng, đánh giá đúng năng lực và sự tiến bộ của HS.

- Chú trọng đánh giá thường xuyên đối với tất cả HS: đánh giá qua các hoạt động trên lớp; đánh giá qua hồ sơ học tập, vở học tập; đánh giá qua việc HS báo cáo kết quả thực hiện một dự án học tập, nghiên cứu khoa học, kỹ thuật, báo cáo kết quả thực hành, thí nghiệm; đánh giá qua bài thuyết trình (bài viết, bài trình chiếu, video clip,...) về kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập. GV có thể sử dụng các hình thức đánh giá nói trên thay cho các bài kiểm tra hiện hành.

- Kết hợp đánh giá trong quá trình dạy học, giáo dục và đánh giá tổng kết cuối kỳ, cuối năm học; đánh giá của GV với tự đánh giá và nhận xét, góp ý lẫn nhau của HS, đánh giá của CMHS và cộng đồng. Khi chấm bài kiểm tra phải có phần nhận xét, hướng dẫn, sửa sai, động viên sự cố gắng, tiến bộ của HS. Đối với HS có kết quả bài kiểm tra định kỳ không phù hợp với những nhận xét trong quá trình học tập (quá trình học tốt nhưng kết quả kiểm tra quá kém hoặc ngược lại), GV cần tìm hiểu rõ nguyên nhân, nếu thấy cần thiết và hợp lý thì có thể cho HS kiểm tra lại.

- Việc kiểm tra, đánh giá kết quả học tập thực hiện theo Quy chế 58 về đánh giá, xếp loại học sinh THPT của Bộ Giáo dục và Đào tạo.

- Đặt trọng tâm vào việc đánh giá khả năng vận dụng kiến thức tin học của học sinh để giải quyết vấn đề thực tiễn, tạo cơ hội phát triển năng lực tự chủ, sáng tạo của học sinh. Khuyến khích áp dụng các giải pháp đánh giá kết quả học tập tin học chủ yếu sau đây:

- Khảo sát, kiểm tra kiến thức, kỹ năng thông qua các câu hỏi, bài tập, bài thực hành, sản phẩm của học sinh (kết quả thực hành, kết quả dự án,...).

- Đánh giá kiến thức, kỹ năng và thái độ ứng dụng công nghệ thông tin vào quá trình phát hiện và giải quyết vấn đề không chỉ ở trường mà cả ở nhà và ngoài xã hội.

- Ứng dụng trang thiết bị của kỹ thuật số, đa phương tiện để tổ chức các buổi trình bày sản phẩm do học sinh làm ra một cách hấp dẫn. Khuyến khích trao đổi, thảo luận giữa học sinh với nhau hoặc với giáo viên. Qua những hoạt động của học sinh, giáo viên có thêm một thước đo chính xác, khách quan hơn.

- Bám sát năm nhóm thành phần của năng lực tin học và các mạch nội dung Khoa học máy tính (CS), Công nghệ thông tin và truyền thông (ICT) và Học vấn số hóa phổ dụng (DL) để đánh giá tổng hợp kết quả giáo dục tin học.

4. Về sinh hoạt chuyên môn

- Tiếp tục đổi mới sinh hoạt tổ/nhóm chuyên môn trong các trường dựa trên nghiên cứu bài học. Chú trọng xây dựng đội ngũ giáo viên cốt cán các môn học. Chủ

động triển khai các hoạt động chuyên môn trên trang mạng "Trường học kết nối" để tổ chức, chỉ đạo và hỗ trợ hoạt động bồi dưỡng giáo viên, cán bộ quản lý; tăng cường tổ chức sinh hoạt chuyên môn tại trường, cụm trường (trực tiếp và qua mạng) theo hướng dẫn tại Công văn số 5555/BGDĐT-GDTrH ngày 08/10/2014 của Bộ GDĐT.

- Tăng cường công tác kiểm tra nhằm điều chỉnh những sai sót, lệch lạc; biến quá trình kiểm tra thành quá trình tự kiểm tra, tự đánh giá của giáo viên trong việc nâng cao chất lượng giảng dạy của mình.

- Tiếp tục đổi mới dạy học và đánh giá kết quả học tập của học sinh thông qua các hoạt động chuyên môn, tổ chức các sinh hoạt chuyên đề bộ môn trong đơn vị hoặc theo từng cụm trường. Hiệu trưởng các trường chỉ đạo và hướng dẫn cho các tổ/nhóm chuyên môn, giáo viên được chủ động lựa chọn nội dung, xây dựng các chủ đề dạy học trong mỗi môn học.

- Các hoạt động chuyên đề của trường và cụm trường cần tập trung vào việc đổi mới phương pháp theo hướng phát triển năng lực của học sinh. Thông qua các hoạt động chuyên đề tháo gỡ những khó khăn trong việc giảng dạy bài mới, cùng nhau thực hiện đổi mới dạy học, nâng cao hiệu quả kiểm tra và đánh giá học sinh.

5. Về công tác bồi dưỡng và nghiên cứu khoa học.

- Mỗi giáo viên cần thực hiện tốt các hoạt động tự bồi dưỡng để nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, hiểu biết xã hội nhằm đáp ứng nhu cầu hiểu biết ngày càng cao của học sinh.

- Kết hợp hoạt động tự bồi dưỡng của từng giáo viên với các buổi sinh hoạt chuyên đề của tổ/nhóm.

- Các trường quán triệt đầy đủ đến cán bộ, giáo viên tham gia đầy đủ các lớp tập huấn do Sở GDĐT và Bộ GDĐT tổ chức như: Phương pháp, kỹ thuật dạy học và kiểm tra đánh giá theo định hướng phát triển năng lực học sinh;

- Tăng cường các hình thức bồi dưỡng giáo viên, cán bộ quản lý và hỗ trợ hoạt động dạy học và quản lý qua trang mạng "Trường học kết nối" theo hướng dẫn của Bộ GDĐT.

6. Về các kỳ thi với học sinh

- Thi cấp chứng chỉ nghề phổ thông (Sở GDĐT có Hướng dẫn cụ thể). Cần chú ý rèn kỹ năng soạn và trình bày văn bản.

- Thi HSG môn Tin học (tháng 10/2019). Cấu trúc và yêu cầu của đề thi tương tự năm học trước. Học sinh có thể sử dụng ngôn ngữ lập trình Turbo C để làm bài thi.

- Tổ chức tốt Hội thi giáo viên dạy giỏi các môn Tin học (tháng 2,3 năm 2020).

- Động viên, hướng dẫn triển khai hoạt động nghiên cứu khoa học và tham gia cuộc thi KHKT (lĩnh vực Phần mềm hệ thống: Thuật toán; An ninh máy tính; Cơ sở dữ liệu; Hệ điều hành; Ngôn ngữ lập trình,..) cấp quốc gia cho học sinh trung học năm học 2019 – 2020 nếu có.

Trên đây là một số định hướng chính. Các Đ/c tổ trưởng phụ trách bộ môn Tin học các nhà trường căn cứ vào các văn bản quy định và tình hình thực tế để xây dựng kế hoạch công tác chuyên môn năm học 2019-2020 cho phù hợp với điều kiện của đơn vị.